

ISSN 2457-8428

ISSN-L 2457-8428

REVISTA EDUCATIA AZI

Despre Revista

Colegiul Redactional

Arhiva Revistei

Numarul Curent

Anul I

Apel articole

Indexari

Mihaela Ionescu Sas

E-mail: ss_mihaela@yahoo.comDoctorand la Facultatea de Științe Economice,
Universitatea din Oradea, România

Analiza concurenței producătorilor pe piața internă unică a gazelor naturale

Rezumat

Lucrarea de față este prima parte a unui studiu mai detaliat privind concurența producătorilor pe piața de gaze naturale în Uniunea Europeană, înainte și după criza economică din 2008. Comisia Europeană a adoptat trei pachete referitoare la energie în 1998, 2003 și 2009, care au avut ca și consecință separarea producției de distribuția gazelor. Teoria economică afirmă că există o concurență condiționată pe piețele liberalizate, concurența mai mare este rezultatul unui număr mai mare de companii. Evoluția lucrurilor a dovedit, cu toate acestea, că politica de liberalizare nu a condus la rezultatele așteptate, datorită lipsei unei examinări aprofundate a structurii acestei piețe speciale. Numărul producătorilor și importatorilor de gaze naturale a rămas destul de scăzut în Europa de Est, în timp ce concurența în țările occidentale a atins un nivel mediu de concentrare. În 13 dintre țările UE s-a observat un anumit grad de concurență în producția/importul de gaze naturale.

Cuvinte cheie: concentrare a pieței, directive, liberalizare, producator de gaze naturale, utilități publice

Clasificare JEL: P28, Q43

1. Introducere

Piața de gaze a Uniunii Europene a trecut printr-o serie de transformări cu scopul de a introduce concurența pe piață.

În urmă cu un sfert de secol, Uniunea Europeană a fost caracterizată prin existența mai multor piețe naționale de gaze deloc sau slab interconectate, dominate de gigantul monopol de stat asupra tuturor activităților conexe: producție, transport, import, depozitare, distribuție. Dar, un consum ridicat de gaze naturale în statele membre ale Uniunii Europene a condus la o creștere dramatică a importurilor.

Piața internă a gazelor naturale, care a fost pusă în aplicare treptat în întreaga Comunitate începând cu 1999, cu scopul de a oferi tuturor consumatorilor Uniunii Europene, fie că sunt persoane fizice sau juridice, posibilități reale de alegere, noi oportunități de afaceri și un comerț transfrontalier mai intens, pentru a asigura obținerea de progrese în materie de eficiență, prețuri competitive și îmbunătățirea calității serviciilor, precum și pentru a contribui la siguranța alimentării și la dezvoltarea durabilă

2. Reglementări europene

În Europa, rețeaua de industrii numită "utilități publice" au avut loc aproape în întregime în proprietate publică înainte de 1980.

Serviciile publice, cunoscute și sub denumirea de servicii de interes public sau utilități publice, reprezintă activități economice de interes general, înființate de autoritățile publice și funcționând sub responsabilitatea acestora, chiar dacă gestionarea lor este delegată unui operator public sau privat, separat de funcția administrativă. Acest domeniu a rămas multă vreme în afara preocupărilor Comisiei, deoarece nu se dorea ca intervenția acesteia să fie considerată ca o încălcare a principiului neutralității în ceea ce privește proprietatea publică și nici să genereze conflicte cu statele membre, care priveau serviciile publice ca o problemă de administrare internă.

În ceea ce privește întreprinderile publice și societățile comerciale ale căror subvenții de stat drepturi speciale sau exclusive, articolul 86 alineatul 1 (fostul articol 90, paragraful 1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene interzice statelor membre să instituie sau să mențină măsuri contrare reglementărilor stabilite de tratat sau de concurență.

Pentru a evita monopolurile care exploatează rețele care furnizează servicii publice sau servicii de bază de care beneficiază populația de pe teritoriul unui stat membru sau a unei părți a acesteia, Comisia a promovat o politică de liberalizare care a cuprins sectorul energetic, și anume producția și distribuția de gaze naturale și energie electrică.

În ceea ce privește întreprinderile publice și firmele cărora statul le acordă drepturi speciale sau exclusive, articolul 86 paragraful 1 (fostul articol 90, paragraful 1) al Tratatului de Funcționare al Uniunii Europene interzice statelor membre să stabilească sau să mențină măsuri contrare reglementărilor stabilite prin tratat, respectiv cele privind concurența..

pe o parte a acestuia. Comisia a promovat o politică de liberalizare, care a cuprins și sectorul energetic, mai exact producția și distribuția de gaze și electricitate.

În ceea ce privește întreprinderile publice, politica de liberalizare a Comisiei s-a bazat pe art. 86, paragraful 3 (fostul articol 90, paragraful 3) și 222 (fost 295) din Tratat, care o autorizează pe aceasta să adreseze, atunci când este nevoie, directive sau decizii corespunzătoare statelor membre, fără a aduce prejudicii regimului proprietății din statele membre. Drepturile speciale sau exclusive acordate anumitor firme sunt menționate în Art. 37 (fost 31), alineatele 1 și 2, care fac trimitere la monopolurile naționale care prezintă caracter comercial.

În principiu, Tratatul nu prevede un regim special pentru întreprinderile publice, ele fiind obligate, ca orice societate, să respecte regulile privind concurența (art. 90, par.1). Cu toate acestea, caracteristicile particulare ale relațiilor care se stabilesc între guverne și ajutoarele de stat acordate întreprinderilor publice impun tratarea acestora cu deosebită atenție. În domeniul utilităților publice, care constituie obiectul politicii energetice a Uniunii Europene (Tratatul CEE), liberalizarea a fost demarată la începutul anilor 1990, când Comisia Europeană a elaborat un plan în trei etape pentru liberalizarea piețelor gazului și electricității. În prima fază s-au adoptat trei Directive care asigurau o mai mare transparență a prețurilor și facilitau tranzitul prin rețelele de distribuție, iar în fazele a II-a și a III-a s-a intenționat abolirea progresivă a monopolului asupra producției și distribuției gazului și a electricității (Berinde M., 2003).

Prima directivă a gazului, adoptată în 1998 (Directiva 98/30 /CE), a stabilit etapele inițiale pentru schimbarea structurii industriei prin introducerea accesului la rețea, separării legale și reglementarea accesului terților.

A doua directivă a gazului: adoptată în iunie 2003 (Directiva 2003/55 /CE), a căutat să accelereze procesul de liberalizare pentru consumatorii industriali până în 2004 și pentru toți consumatorii până în 2007. Aceasta a introdus norme privind separarea transportului de aprovizionare.

Regulamentul 1775 din septembrie 2005 a stabilit linii directoare detaliate pentru accesul terților, principiile ale mecanismelor de alocare a capacității, procedurile de gestionare a congestiei și cerințele de transparență.

Lipsa de sprijin din partea majorității guvernelor europene înainte de anul 2000, a servit la încetinirea liberalizării. Cu toate acestea, combinația de contracte de gaze pe termen lung indexate oferind o proporție semnificativă de aprovizionare a Europei și lipsa de progrese în liberalizarea piețelor naționale de gaze, au avut ca și consecință fenomenul numit blocare verticală.

O serie de deficiențe au fost identificate în deschiderea piețelor, și, prin urmare, s-a decis să se angajeze un al treilea pachet legislativ de măsuri cu scopul de a se asigura că toți utilizatorii ar putea profita de beneficiile oferite de o energie cu adevărat competitivă pe piață. Comisia Europeană a lansat al treilea pachet legislativ de liberalizare (Pachetul 3 Energie) a piețelor de energie în septembrie 2007. Propunerile au fost concepute pentru: a crea o piață competitivă a energiei, a extinde alegerea consumatorilor, a promova prețuri mai echitabile, a duce la energie curată și a promova securitatea aprovizionării.

Pe parcursul anului 2009, aceste propuneri au fost adoptate de către Parlamentul European și Consiliu, în special Regulamentul 713/2009 din 13 iulie 2009 de instituire a unei Agenții pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energetic.

Pachetul legislativ privind piața internă a energiei include prevederi esențiale pentru buna funcționare a piețelor de energie, inclusiv noile norme privind separarea rețelelor, norme pentru a consolida independența și puterile autorităților de reglementare și a normelor naționale în vederea îmbunătățirii funcționării piețelor cu amănuntul.

Introducerea reglementării economice a fost determinată de necesitatea de a controla activitățile structurilor monopoliste care au fost esențiale pentru dezvoltarea concurenței și protejarea intereselor consumatorilor.

3. Analiza literaturii de specialitate

Industria gazelor naturale cuprinde multe dintre caracteristicile industriilor de rețea, astfel încât o putem lua în considerare ca fiind o astfel de industrie (Pelkmans, J., 2003).

Brakman, Marrewijk van și van Witteloostuijn arată că nu sunt îndeplinite condițiile necesare ca piața gazelor naturale să urmeze teoria economică standard deoarece "teoria economică nu este greșită, ci mai degrabă că previziunile economice europene sunt condiționate." În general, cu cât este mai mare numărul de firme într-o piață relevantă, cu atât sunt mai scăzute condițiile legate de puterea de piață.

Un număr mic de societăți sau cu o concentrație mai mare nu este neapărat dăunătoare concurenței.

Evaluarea necesității sau a oportunității unei intervenții din partea societății prin intermediul instituțiilor create și împuternicite să facă acest lucru se bazează pe evaluarea nivelului concurenței sau a concentrării într-un nivel de piață dat măsurat prin indicatori specifici.

În 1990, Paul Krugman se referea la concurență afirmând că societățile sunt entități care concurează între ele și nu statele-națiuni.

4. Analiza concurenței pe piața internă unică în sectorul gazelor naturale

4.1. Metodologie

Cota de piață este un indicator care indică poziția pe piață a companiei, subliniind capacitatea companiei de a comercializa pe piețele capacitățile altor concurenți de pe piață. cota de piață se calculează prin raportul procentual al producției/importului de gaze naturale și a companiei de producție totală / importul într-o anumită piață.

Regulamentul limitează numărul de producători care pot furniza o piață creează putere de piață și riscul de reducere a concurenței. În cazul în care numărul de producători scade posibilitatea de înțelegere între ele se intensifică. Declinul rezultat a presiunilor concurențiale tind să reducă inovație și de interes pentru a satisface în mod eficient cerințele consumatorilor.

4.2. Rezultate obținute

Numărul total de societăți care au produs/importat gaze naturale au rămas stabile în șapte state membre ale Uniunii Europene. Un anumit grad de concurență poate fi observat în 13

În 2013, numărul total al companiilor care produc sau importă gaze naturale a rămas limitată la o singură societate în trei state membre ale UE (Letonia, Suedia și Finlanda). Cu ajutorul gazelor naturale în aceste țări a fost scăzut până la moderată.

Cel mai ridicat nivel de concurență, așa cum se arată în tabelul. 1, a fost în Italia.

Tabelul nr.1: Numărul companiilor care produc sau importă gaze naturale

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Austria	5	4	5	5	6	6	8	15	6	6	6
Belgia	4	4	3	3	3	4	4	4	15	18	19
Bulgaria	2	4	4	4	4	4	4	3	3	5	6
Cehia	6	2	6	7	8	10	10	24	17	29	30
Croația	1	1	1	1	1	1	2	2	2	5	5
Danemarca	3	1	1	1	1	1	2	2	-	-	-
Estonia	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2
Finlanda	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Franța	10	13	13	15	12	14	14	16	13	20	29
Germania	27	27	20	20	19	19	20	22	21	38	39
Grecia	1	1	1	1	1	1	1	3	-	-	-
Irlanda	8	7	8	10	14	11	11	13	16	13	17
Italia	23	26	38	38	36	39	43	63	75	85	77
Letonia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lituania	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Luxemburg	2	2	2	2	2	2	3	4	5	4	3
Marea Britanie	32	24	23	26	23	27	27	25	23	23	27
Olanda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Polonia	11	11	13	15	16	16	19	17	19	22	30
Portugalia	1	1	1	1	1	2	5	7	5	6	7
România	4	13	12	13	16	16	15	19	19	18	19
Slovacia	1	1	1	1	2	3	7	7	7	8	8
Slovenia	2	2	2	2	3	4	4	4	4	5	7
Spania	12	14	15	14	13	19	17	18	18	19	25
Suedia	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1
Ungaria	10	10	6	6	9	11	18	22	28	30	17

Sursa: Eurostat, 2015

Calculând cotele de piață a celor mai mari companii de producție și de import, între anii 2007-2013, în țările membre ale Uniunii Europene obținem valorile prezentate în Tabelul nr.2.

Țările în care doar o singură societate domină companiile naționale de producție/import (100%) sunt Finlanda, Suedia și Letonia.

Tabelul nr. 2: Cota de piață a celei mai mari companii de producție/import gaze naturale, 2007-2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Austria	-	-	-	-	-	-	-
Belgia	77,6	80,4	79,4	70,0	80,4	36,9	32,7
Bulgaria	92,1	94,1	99,4	97,1	99,8	-	-
Cehia	95,0	89,8	89,9	72,6	64,0	87,4	69,0
Croația	100,0	100,0	87,0	72,0	75,0	60,8	62,1
Danemarca	100,0	100,0	-	-	-	-	-
Estonia	79,0	77,0	95,0	100,0	100,0	100,0	84,0
Finlanda	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Franța	85,0	86,0	77,0	73,0	58,0	59,0	60,8
Germania	-	-	36,1	-	27,1	30,1	-
Grecia	100,0	100,0	100,0	88,6	-	-	-
Irlanda	28,0	30,7	42,9	36,3	28,6	42,3	44,0
Italia	67,9	62,7	47,9	41,3	42,8	47,1	53,4
Letonia	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Lituania	39,3	38,3	43,5	50,5	39,7	43,6	40,1
Luxemburg	-	-	-	-	-	-	-
Marea Britanie	21,0	19,0	18,0	23,0	24,0	31,0	33,0
Olanda	-	-	-	-	-	-	-
Polonia	95,9	96,2	96,1	96,8	96,9	94,8	92,1
Portugalia	100,0	100,0	95,0	95,8	85,3	84,1	87,1
România	40,9	36,8	47,6	48,4	45,2	41,7	42,9
Slovacia	97,9	88,3	82,8	77,7	71,7	61,8	67,5
Slovenia	99,7	94,6	95,0	94,2	91,7	90,0	81,5
Spania	41,5	43,1	43,8	43,7	44,2	48,2	49,0
Suedia	100,0	-	100,0	52,0	100,0	100,0	100,0
Ungaria	70,2	66,1	41,3	32,6	47,3	32,9	64,0

Sursa: Eurostat, 2015

Din tabelul nr. 2 se observă că statele în care companiile dețin o cotă de piață de aproximativ 90% sunt Polonia (92%) și Portugalia (87%). Cota cea mai mică pe piață a celei mai mari companii la nivel național este în Belgia și în Regatul Unit (ambele 33%).

Concluzii

Realizarea unei piețe interne funcționale și competitive de energie, în conformitate cu cel de-al treilea Pachet legislativ privind energia și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene este un proces foarte complex.

Liberalizarea pieței interne de gaze naturale a început în urmă cu aproximativ 20 de ani.

La începutul anului 2000, a fost lansată ideea conceptuală de restructurare masivă de liberalizare a pieței de gaze naturale, cu scopul declarat de reducere a costurilor și creșterea calității. Aceasta a atins un grad semnificativ de separare între activitățile de producere, transport, distribuție și fumizare a energiei electrice și a gazelor naturale.

Politica în domeniul concurenței a jucat un rol-cheie în realizarea pieței unice și de liberalizare. Eliminând barierele comerciale a fost necesară dezvoltarea și punerea în aplicare a unui nou set de reguli transparente pentru reglementarea concurenței.

Cu toate acestea, în urma cercetărilor efectuate am constatat că procesul de dezvoltare a unei piețe cu adevărat competitive este departe de a se fi încheiat. Fragmentarea pieței în funcție de frontierele naționale, gradul sporit de integrare pe verticală și concentrarea puternică a pieței se află la baza inexistenței unei piețe interne veritabile.

La nivel macroeconomic realizarea pieței interne unice a condus la creșterea gradului de integrare a piețelor naționale, având un impact remarcabil asupra economiei Uniunii Europene, care și-a ameliorat performanțele pe planul competitivității și asupra ritmului de creștere.

În România, piața națională de energie a intrat într-un proces de liberalizare progresivă, care s-a accelerat după accederea în Uniunea Europeană, dar care încă nu s-a finalizat.

Au existat unele riscuri și dificultăți care trebuie luate în seamă în procesul de liberalizare și care pot avea consecințe economice și sociale, în special în cazul României datorită disfuncțiilor existente de ordin instituțional, legislativ, economic și social.

Bibliografie

[1]. ANRE Report 2015.

- [3]. Brakman, S., van Marrewijk, Ch. and van Witteloostuijn, A. 2009. *Market Liberalization in the European Natural Gas Market: The Importance of Capacity Constraints and Efficiency Differences*.
- [4]. *Decizia Comisiei 2003/796 / CE* a Comisiei din 11 noiembrie 2003 privind înființarea grupului european de reglementare în domeniul energiei electrice și al gazelor, Jurnalul Oficial L 296, 14.11.2003.
- [5]. *Directiva 2008/114/CE* a Consiliului stabilește un proces menit să consolideze securitatea infrastructurilor critice europene desemnate, inclusiv a anumitor infrastructuri de gaze, în Uniune.
- [6]. *Directiva 2004/67/CE* a Consiliului Uniunii Europene privind măsurile pentru garantarea siguranței în aprovizionarea cu gaze naturale, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene (JOCE) din 29.04.2004.
- [7]. *Directiva 2003/55/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă a gazelor naturale și de abrogare a Directivei 98/30/CE.
- [8]. *Directiva 98/30/CE* privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale.
- [9]. *Krugman P.* NBER Working Paper No. 3275. Issued in March 1990.
- [10]. *Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale*, Monitorul Oficial al României nr. 485 din 16.7.2012.
- [11]. *Legea gazelor nr. 351/2004* publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 679/28 iulie 2004.
- [12]. *Pachetul 3 Energie* - *Directiva 2009/72/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE; *Directiva 2009/73* a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE; *Regulamentul (CE) nr. 713/2009* al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 de instituire a Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei; *Regulamentul (CE) nr. 714/2009* al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003; *Regulamentul (CE) nr. 715/2009* al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005.
- [13]. Pelkmans, J., 2003, *Better internal market regulation*, *Intereconomics*.
- [14]. **Strategia pentru o energie competitivă, durabilă și sigură** – *Energie 2020*, COM(2010) 639.
- [15]. *Tratatul CEE sau Tratatul de la Roma* se referă la tratatul prin care a fost instituită Comunitatea Economică Europeană și a fost semnat de Franța, Germania de Vest, Olanda, Italia, Belgia și Luxemburg la 25 martie 1957. Inițial, numele complet al tratatului era Tratat de instituire a Comunității Economice Europene. Totuși, Tratatul de la Maastricht l-a amendat eliminând, printre alte lucruri, cuvântul "Economic" atât din numele comunității cât și al tratatului. Din acest motiv tratatul este denumit de cele mai multe ori Tratat de instituire a Comunității Europene sau Tratatul CE.
- [16]. *Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene* 2012/C 326/01, Comisia Europeană.
- [17]. http://ec.europa.eu/competition/speeches/text/sp2004_005_en.pdf.

prof. Leșan Floarea

e-mail: floarealesan@yahoo.com

Școala Gimnazială Botoșana

Valențe simbolice ale obiectelor și elementelor de decor în teatrul lui Camil Petrescu

Rezumat: Prin acest articol ne propunem să demonstrăm că întreaga operă dramatică a scriitorului Camil Petrescu stă sub semnul simbolismului manifestat nu doar prin complexitatea personajelor, ci și prin obiectele și elementele de decor care întregesc piesele de teatru ale acestui autor. În același timp, alt scop al prezentei cercetări este acela de a pune în evidență profunzimea și calitatea scriiturii camilpetresciene, printr-o abordare critică inedită.

Cuvinte Cheie: Camil Petrescu, teatru, simbol, critică literară

În teatrul lui Camil Petrescu, obiecte capătă încărcătură simbolică, menită să potențeze conflictul operei, dar mai ales conflictul interior al personajelor.

Unul dintre acestea este **fotografia / portretul**. Portretul lui Grigore Ruscanu, (din *Jocul ielelor*) și portretul Suzanei Boiu (în *Suflete tari*) fac legătura dintre trecut și prezent, fiind, înainte de toate, un simbol al timpului suspendat sau, poate, al destinului repetabil. Se pare că destinele celor două personaje principale (Gelu Ruscanu, respectiv Ioana Boiu) își torc firele sub privirile încremenite în timp ale înaintașilor din care cei doi și-au făcut model de viață, de gândire, de adaptabilitate la ceea ce înseamnă lume. La fel ca tatăl său, și Gelu își va pierde, pe rând, reperele care-i conduc viața, alegând actul de curaj – spune el – al sinuciderii: „Sinuciderea este o demonstrație de forță... [...] Se sinucid tocmai cei curajoși, care văd limpede și nu vor să meargă până la descompunerea totală și inevitabilă” (p.154)

La rândul ei, Ioana Boiu, alege – în urma unei scene de o frumusețe magnifică – să sfideze regulile clasei sociale din care face parte, rânduiala, și să se ofere unuia care „îndrăznește”, care are curaj, care crede cu tărie că puterea sentimentului îi dă dreptul să desființeze orice bariere sociale. La fel cum, cu ani în urmă, Suzana Boiu îl alege

Un alt obiect cu valoare simbolică ține de decor. Este vorba de **fereastră**. Fiind „un punct de legătură între două lumi, sensul său principal vizează, prin deschiderea pe care o oferă, accesul spre lumină, spre libertate, spre lume, posibilitatea de a depăși, chiar de a sparge, barierele izolării”. La fel, „ca deschidere spre aer și lumină, fereastra simbolizează receptivitatea; dacă fereastra este rotundă, este vorba de o receptivitate asemănătoare celei a ochiului și a conștiinței[...], dacă este pătrată, se referă la receptivitatea terestră în opoziție cu aportul cerului.” Nu întâmplător, ferestrele bibliotecii din casa Boiu-Dorcani sunt „două ferestre cu baza lată joasă, înalte, înguste ca de biserică, arcuite sus”. Aceste ferestre nu sunt făcute să se deschidă, să permită luminii, vieții să pătrundă în casă, ele sunt făcute să izoleze, să contribuie la crearea unui spațiu închis, clausturant, care-i ține prizonieri pe toți cei care au călcat acolo. Cului însuși simte acest lucru: „Care cum intră, rămâne acolo și vede alte alea... Păcat de voi... Nu vedeți că ferestrele astea... (*acum bagă de seamă că sunt înguste și înalte ca de mânăstire*) Și alea sunt ferestre?” (p.67)

Ferestrele de la camera Ioanei Boiu „s-au contopit într-una singură mare, dar tot în strânsoare de zid gros”, ca într-o încercare de deschidere a spațiului spre lumină, spre viață puternică sănătoasă, dar, așa cum ele (ferestrele) nu pot scăpa din strânsoarea zidului gros, la fel și Ioana nu va scăpa strânsorii destinului său.

În scena finală, Cului va deschide fereastra pentru a privi înăuntru, la prietenul său grav rănit, gest simbolic și el pentru că acesta e momentul eliberării pentru Andrei. Tocmai o ucisese în el însuși pe Ioana și obsesia față de ea, așa că, pe fereastra deschisă de Cului – cel care încercase zadarnic să-l salveze din casa ce ucide vitalitatea – pătrunde, pentru prima oară, libertatea.

În *Jocul ielelor*, conotațiile simbolice se multiplică, fereastra devenind locul de unde, aflat la adăpost, poți privi spre lumea din afară (de exemplu, Praidă și Penculescu urmăresc de la fereastră scoaterea cadavrelor membrilor familiei care s-a sinucis). Odată închisă, te poate feri de intruziunile nedorite („S-a terminat spectacolul la Parc, se poate deschide fereastra”), deschisă, te lasă să privești spre imensitatea cerului, să respiri aerul libertății (*„deschide fereastra dinspre parc, privește cerul, respiră și pe urmă cu privirea fixată, cu o intensă emoție asupra cerului”*), să simți chemarea Luceafărului de neatins, înspăimântător pentru unii, la fel ca absolutul lui Gelu Ruscanu (*„MARIA: Ce privești atât de tulburat? GELU: Vino să vezi... Luceafărul... MARIA (cu teamă): Nu... Mi-e frică... E prea mare și prea amenințător...”* – p.156).

• este cea care se înlănțuie, sistematic, cu destinele personajelor. „Cartea este, mai ales dacă ne ridicăm la alt nivel de înțelegere, un simbol al universului.[...] dacă este închisă, cartea își păstrează taina. Odată deschisă, își lasă înțeles conținutul de către cel care o privește”. Și poate că, astfel, deschide drumul spre noi universuri, atinge noi dimensiuni, dezvăluie noi orizonturi.

Aproape toate personajele camilpetresciene, cele puternice, cele care simt tentația absolutului, își trăiesc viața în preajma cărților. Ajuns în pavilionul izolat pe mare, Cellino remarcă: „Ia uite, cărți... Când toată Veneția petrece... tu cu bărbatul tău citiți...” (p.177). Întrând în camera Mariei, Roxana constată: „După ce ai citit toate cărțile din lume, ai început acum cu gazetele?” (p.68), pentru a remarca mai târziu: „Vai de bărbatu-tău[...] Dar așa-i trebuie dacă s-a însurat cu o bibliotecă și un pian” (p.69).

La rândul său, Maria observă: „Tu nu poți să fii fericit între cărțile astea care te-au intoxicat” (p.158), iar Gelu constată cu amărăciune, privind biblioteca: „Aici dormitează tot adevărul... tot binele pe care vrem să-l turnăm în arterele vieții... Ieri am cumpărat pentru băiatul lui Petre tot cărți... Fumuri... mătușe...”(p.144)

Andrei Pietraru este și el dependent de cărți. De altfel, și mărturisește „mă cuprinde o mare tristețe când intru într-o librărie, sau într-o bibliotecă mai mare, la gândul că sunt atâtea cărți, desigur importante, pe care nu le voi citi niciodată...”(p.45). Am putea spune că, într-un fel, prin destinul său, este un prizonier al cărților. Odată intrat în biblioteca familiei Boiu, nu mai are puterea să se elibereze. Este atât de puternic prins, încât, fără să-și dea seama, trăiește după modele oferite de cărți pe care nu le-a citit. Cu toate acestea, fiind acuzat de parodie se revoltă: „Parodie? Poate fi viața unui om parodia unei cărți? Parodie, clipa asta? [...] Eu mă gândesc... ce-ar fi simțit autorul în clipa când, printr-o străfulgerare, ar fi avut, cu o sută de ani înainte, viziunea absolută a clipei de acum”(p.97). Apoi replică hotărât: „Eu trăiesc, fie și fără să-mi dau seama, literatura [...] dar dumneata literaturizezi viața! (p.98)

Danton vede și el primejdia în literatura proastă: „Acum toată lumea citește cărți și iubește... iubește... și citește cărți... [Să știi de altfel că dacă o să ne ducem de răpă, literaturii proaste a acestui prostănac (Rousseau, n.n) o s-o datorăm... Mai sunt și alții... Rea e literatura proastă” (p.251)

Simbolistica armelor – și considerăm că trebuie menționate deoarece în fiecare dramă a lui Camil Petrescu eroii au de-a face cu ele – pornește de la conceptul că „arma este antimonstrul, care devine monstru la rândul său. Făcută pentru a lupta împotriva dușmanului, ea poate fi deturnată de la țintă și poate servi la dominarea prietenului sau, pur și simplu, a celuiilalt[...] Ambiguitatea armei constă în a simboliza totodată instrumentul dreptății și pe acela al oprămirii, apărarea și cucerirea. În orice ipoteză, arma materializează voința îndreptată spre o țintă”.

Revolverele pe care le folosesc Gelu Ruscanu, tatăl lui și Andrei Pietraru, pumnalul utilizat de Alta însă își dirijează conotațiile mai ales spre cea de instrument de eliberare. Nu trebuie uitat că, atât Gelu Ruscanu, cât și tatăl său, ajung în posesia revolverelor prin intermediul femeilor iubite la un moment dat în viața lor. O posibilitate de eliberare oferită de mâna celei prin care ambii sperau, într-un anume moment al vieții, să găsească absolutul în iubirii? Sau doar o ironie cruntă, căci iubirea e sinonimă cu viața, nu cu moartea.

La fel, pumnalul este înfipt în pieptul lui Gralla de mâna iubitoare a Altei, într-o încercare disperată de a evita prăbușirea morală a bărbatului sau de a-și păstra verticalitatea sentimentelor. Putem observa că Alta nu încearcă să-l ucidă pentru că se teme de consecințe. Găsind-o în compania lui Cellino, tânărul disprețuit de el pentru conformismul de care dă dovadă, Gralla o va renega oricum, va fi ca mort pentru ea. E doar o încercare de a reduce pierderile.

Andrei Pietraru și Maria Sinești trăiesc o vreme în compania revolverelor care, sugerându-le posibilitatea de a se elibera, le permite o nouă viziune asupra lumii, o viziune în care teama dispăre cu desăvârșire deoarece, atâta vreme cât moartea te poate scăpa de orice și-ți poate aduce liniștea, nu mai ai de ce să te temi.

Bibliografie:

1. Cristina Bîndiu, *Dincolo de ușă sau Despre metaforă, alegorie și simbol în teatrul lui Matei Vișniec*, Editura Transilvania Publishers, Bacău, 2015;

Răducu RUȘETȚI

e-mail: ruset_raducu@yahoo.com

Asistent de cercetare Drd la Facultatea de Istorie și Filosofie

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca

Școala Doctorală Istorie. Civilizație. Cultură

Iulia MACARIA

e-mail: iulia_macaria@yahoo.com

Doctorandă la Facultatea de Litere

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca

Școala Doctorală de Studii Lingvistice și Literare

Impresii și Considerații despre Congresul Internațional de Istorie a Presei, Ediția a IX-a, cu

Tema: *Tradiții ale Presei Științifice*

Timișoara, 14-16 Aprilie 2016

Rezumat

Congresul Internațional de Istorie a Presei, desfășurat în acest an la Timișoara, s-a înscris în categoria manifestărilor științifice care au avut rolul de a dezbate și revalorifica importanța presei pentru cercetarea universitară și academică, cât și relevanța sa istorică. Toate acestea au fost privite în conivență cu abordările sale lingvistice și de teorie literară.

Cuvinte-cheie: istorie a presei, paneluri, perspective lingvistice, retroversiune, intelectuali.

Ediția a IX-a, a Congresului Internațional de Istorie a Presei, care s-a aflat sub genericul *Tradiții ale presei științifice*, a avut loc în acest an la Timișoara, în perioada 14-16 aprilie 2016. Această manifestare științifică, de o înaltă ținută academică, a corespuns cu celebrarea împlinirii a 150 de ani de activitate a Academiei Române, moment care a fost surprins printr-o prelegere de Domnul Academician Eugen Simion în cadrul deschiderii festive a simpozionului.

Participarea la Congresul ARIP a fost o experiență inedită și revelatoare atât la nivelul schimbului interacademic, contextualizat prin intersecția ideatică și transpoziția spiritului universitar și academic reflectat în cadrul secțiunilor tematice ale conferinței, cât și prin faptul că am cunoscut oameni noi, am avut discuții interesante pe diferite teme de cercetare și am avut posibilitatea, sperăm, să legăm noi prietenii.

Ședința inaugurală a acestei manifestări științifice a avut loc în Aula Academiei Române, Filiala Timișoara, iar cuvântul în plen a fost luat de: Acad. Păun Ioan Otiman, Președintele Filialei din Timișoara a Academiei Române; Ing. Dr. Titu Bojin, Președintele Consiliului Județean Timiș; Acad. Eugen Simion, Președintele Secției de Filologie și Literatură a Academiei Române; Director al Institutului de Istorie și Teorie Literară G. Călinescu, București; Ioan David, Conf. Univ. CS. II, Dr., Director la Biblioteca Academiei Române, Filiala Timișoara; Înăltpreasfinția Sa Ioan Selejan, Mitropolitul Banatului; Prof. Univ. Dr. Ilie Rad, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca.

Deschiderea festivă, alături de lansările de carte și decernarea premiilor ARIP unor personalități care aparțin culturii române au fost realizate sub auspiciile Academiei Române și prilejuite de aniversarea împlinirii a 150 de ani de activitate în slujba națiunii a Academiei Române (1866-2016). Lăudabilă și demnă de toată admirația a fost desfășurarea lucrărilor Congresului ARIP în contextul acestei aniversări. Totul a dus la configurarea unui spirit academic aureolat prin diseminarea și asumarea virtuților părinților fondatori ai Academiei Române și transmiterea lor atât sub aspectul dezbaterii științifice din cadrul diferitelor secțiuni ale conferinței, cât și prin congruența dialogului interuman privit din perspectiva discuțiilor colegiale din diferite etape ale manifestării academice.

Marii filosofi ai Greciei Antice (Platon-Acadimeia și Aristotel-Lyceum-ul) ne-au învățat că spiritul este important și nu trebuie să lipsească de la nicio dezbatere științifică și întrunire academică. Spiritul asumării unor valori comune metamorfozate prin interferența comunității creștine și a mesajului hristic în sens național și cultural românesc fiind dezideratul oricărei manifestări intelectuale, iar prezența D-lui Acad. Eugen Simion a conferit solemnitate momentului, afirmând pe parcursul prelegerii domniei sale un lucru care și noi l-am sesizat în timpul cercetărilor noastre, și anume că este uzitat din ce în ce mai puțin cuvântul *națiune*, făcând parte tot mai rar din vocabularul uzual al inteligenței românești, iar din manualele școlare a fost scos definitiv. Noi am îndrăzni să adăugăm că alături de multitudinea cuvintelor care și-au pierdut sensul și au dispărut, alături de *națiune*, treptat, treptat începe să dispară și expresia *Doamne ajută*.

Afirmarea națională, prin spiritul solidarității evului mediu în siajul corporațiilor universitare și mai târziu adoptarea modelului humboldtian în universitățile Occidentului european, întrunea într-un tot unitar convergența valorilor naționale în sensul asumării unor precepte creștine de

reitera un aspect important, considerăm noi, care încet, încet se uită, și anume că identitatea națională se manifestă și prin credință (*Nihil Sine Deo*), cuvânt care odată cu globalizarea exacerbată la care asistăm se află într-o continuă penumbră.

De semnalat este dezbaterile fructuoasă și benefică care s-a creat pe marginea lucrărilor prezentate în cadrul diferitelor diviziuni ale conferinței, iar discuțiile academice au continuat după terminarea timpului alocat fiecărui panel, în contextul unor dialoguri productive care s-au concretizat sub incidența unor întruniri tematice de natura excursiilor documentare (Cramele Recaș, Seară duhovnicească la Mănăstirea Șag-Timișeni, Casa Memorială *Petre Stoica*, Muzeul Presei *Sever Bocu*, Primăria din Zrenjanin, Vizită la Casa Institutului de Cultură al Românilor din Voivodina etc).

Conversațiile participanților concretizate pe tema subiectelor de cercetare, schimbul de expertiză interacademică între diferite centre universitare din România și prezența domnilor academicieni și a domnilor profesori universitari au făcut din orașul de pe Bega pentru câteva zile o urbe a culturii academice în sensul în care *valoarea naște valori*, parafrazându-l pe Leonardo da Vinci.

Concluzii:

Actuala descriere a avut rolul de a releva importanța unor astfel de manifestări științifice la nivel național și internațional. Privit în ansamblu, Congresul Internațional de Istorie a Presei de la Timișoara și-a atins obiectivul prin diseminarea valorilor umane la nivel academic și prin reconsiderarea istoriei presei în contextul noilor paradigme contemporane.

1. Phd. to Doctoral School *History. Civilization. Culture* at Babeș Bolyai University, 1, M. Kogălniceanu St., Cluj-Napoca; e-mail: ruset_raducu@yahoo.com. This work was supported by a grant of the Romanian National Authority for Scientific Research and Innovation CNCS-UEFISCDI, proiect number PN-II-RU-TE-2014-4-0263.

prof. Viorel Zbranca

e-mail: vzbranca@yahoo.com

Școala Gimnazială Sadova, județul Suceava

Aplicarea principiilor managementului calității în educație

Rezumat

Managementul calității în educație este o temă de mare actualitate, pe care o putem considera chiar o provocare. Este un domeniu în care avem multe de învățat și de pus în aplicare. În același timp, este o sarcină pe care trebuie să ne-o asumăm cu maximă responsabilitate în calitate de furnizori de educație.

Principiile managementului calității sunt instrumente care asigură acoperirea tuturor provocărilor în domeniul calității în școală. De aceea, utilizarea acestora ca punct de pornire în realizarea unui management corect și eficient al calității este esențială.

Cuvinte cheie: educație, calitate, managementul calității

Principiile managementului calității

Pentru ca o organizație să poată fi condusă și să funcționeze cu succes este necesar ca aceasta să fie coordonată și controlată într-un mod sistematic și transparent. Succesul poate rezulta din implementarea și menținerea unui sistem de management care este proiectat pentru îmbunătățirea continuă a performanței, luând în considerare necesitățile tuturor părților interesate. Activitatea de management al unei organizații include printre alte categorii și managementul calității. Au fost identificate opt principii de management al calității care pot fi utilizate de managementul de la cel mai înalt nivel pentru a conduce organizația spre îmbunătățirea performanței. Aceste opt principii de management al calității constituie baza standardelor pentru sistemul de management al calității din cadrul familiei ISO 9000:

1. *Orientarea către client*
2. *Leadership*
3. *Implicarea personalului*
4. *Abordarea bazată pe proces*
5. *Abordarea managementului ca sistem*
6. *Îmbunătățirea continuă*
7. *Abordarea pe bază de fapte în luarea deciziilor*

Principiile managementului calității prezentate în acest standard internațional pot forma o bază pentru stabilirea unei politici referitoare la calitate în educație.

Aplicarea în educație

1. Orientarea către client

În învățământ, orientarea către client este cunoscută, mai ales în ultimul timp, sub forma *centrării pe elev*. Se vorbește despre învățământ centrat pe elev, metode centrate pe elev, abordare centrată pe elev. Este de dorit ca întreaga activitate a școlii să fie centrată pe elev, adică să aibă ca scop, în general, binele elevului. Un management al calității în educație orientat către client nu poate însă ignora faptul că elevul nu este singurul beneficiar al școlii. În consecință, orientarea către client presupune acordarea atenției cuvenite cerințelor tuturor categoriilor de beneficiari: elevi, părinți, comunitate.

Modalități de aplicare:

- Conștientizarea de către toate cadrele didactice a necesității abordării centrate pe elev în procesul de învățământ;
- Revizuirea ofertei de curriculum la decizia școlii în sensul armonizării posibilităților școlii cu dorințele elevilor și ale părinților;
- Adaptarea cerințelor și a modului de lucru pentru elevii cu dificultăți de învățare;
- Derularea de activități de tip „școală pentru părinți”;
- Îmbunătățirea comunicării cu părinții prin planificarea clară și coerentă a lectoratelor și dezbaterile problemelor reale;
- Derularea de parteneriate cu liceele din zonă, în calitate de beneficiari ai școlii.

2. Leadership

Leadership-ul și managementul sunt sisteme distincte de lucru cu oamenii într-o organizație. Niciunul nu este superior celuilalt și nu se exclud reciproc, ci trebuie să fie complementare. Este de dorit ca un bun manager să fie și un lider desăvârșit. Managementul este orientat către desfășurarea eficientă a activității, elaborarea și îndeplinirea planurilor, asigurarea și utilizarea eficientă a resurselor, monitorizarea activității. Rolul leadership-ului este de a stabili și comunica viziunea, misiunea și strategia organizației. Schimbarea, inovarea, îmbunătățirea sunt procese care țin de leadership. În condițiile în care trăim într-un mediu aflat în continuă schimbare, necesitatea leadership-ului este evidentă.

În școală, ca de altfel în orice organizație, oamenii au nevoie de un lider. Este nevoie de persoana care să ofere viziune, motivație, încredere și exemplu. Conducătorul legal al școlii este directorul. De la el se cer calități de lider. Este esențial ca acesta să aibă capacitatea de a-i influența pe ceilalți pentru a putea promova viziunea școlii în rândul cadrelor didactice și al elevilor, și pentru promovarea școlii și a educației în comunitate. Dacă directorul are calități de lider va cultiva ideea de leadership în școală. Va forma echipe de lucru și lideri în jurul său, se va baza pe oameni, îi va încuraja, îi va stimula și îi va îndruma către performanță.

În orice școală este nevoie de o persoană capabilă să unească și să focalizeze energiile în aceeași direcție, către aceleași scopuri. Oferirea unui exemplu de urmat ar fi benefică pentru fiecare cadru didactic. Diriginții, șefii comisiilor metodice trebuie să fie, la rândul lor, lideri ai echipelor pe care le conduc.

Modalități de aplicare:

- Stabilirea și comunicarea unei viziuni clare;
- Stimularea muncii în echipă;
- Punerea în valoare a oamenilor prin folosirea eficientă a competențelor personale în folosul școlii;
- Asumarea de către director a rolului de lider și preocuparea pentru formarea și îmbunătățirea calităților necesare.

Un pas important în formarea directorului ca lider al organizației îl va constitui ocuparea acestei funcții prin concurs. În acest fel va fi asigurată o selecție reală, iar directorul va dobândi legitimitate și siguranța exercitării funcției pe o perioadă care îi va permite să pună în practică o strategie de dezvoltare a școlii.

3. Implicarea personalului

Funcționarea unei organizații are la bază factorul uman. Procesele care compun sistemul sunt conduse de oameni. Realizarea eficientă a activităților și obținerea unui produs de calitate presupun implicarea activă și creativă a întregului personal. Angajații trebuie să își asume misiunea organizației și să își folosească abilitățile pentru realizarea scopurilor acesteia.

Calitatea este sinonimă cu lipsa defectelor. De aceea, fiecare membru al organizației trebuie să conștientizeze că îndeplinirea cu succes a misiunii pe care o are contribuie la succesul echipei din care face parte. În acest sens, conducerea trebuie să asigure o comunicare eficientă cu angajații și o strategie de motivare a acestora.

Există situații în care ar putea prima cantitatea în detrimentul calității. În general, responsabilitățile sunt delegate ținând cont de experiența și de abilitățile persoanelor implicate. Esențiale sunt cunoașterea problematicii fiecărui domeniu de activitate și înțelegerea semnificației fiecărei misiuni atribuite pentru atingerea țințelor organizației.

Modalități de aplicare:

- Revizuirea fișelor de post pentru fiecare angajat;
- Stabilirea și comunicarea criteriilor de evaluare a personalului;

- Implicarea personalului în luarea deciziilor și în identificarea soluțiilor;
- Punerea în valoare a competențelor angajaților;
- Încurajarea inițiativei;
- Cultivarea responsabilității în rândul angajaților;
- Recunoașterea meritelor și acordarea de recompense.

4. Abordarea bazată pe proces

Activitatea unei organizații este o sumă de procese interconectate, care reprezintă transformări asupra elementelor de intrare pentru obținerea anumitor rezultate (ieșiri). Rezultatul unui proces este așadar previzibil, bine determinat, cu condiția realizării corecte a procesului.

Din punct de vedere al managementului calității, abordarea bazată pe proces trebuie să urmărească definirea proceselor, derularea lor și evaluarea eficienței acestora. Procesele eficiente duc la obținerea rezultatelor așteptate.

În educație, abordarea procesuală poate constitui o premisă pentru realizarea unui act didactic conștient, bazat pe cunoașterea proceselor implicate în formarea personalității elevilor. Pe lângă activitatea didactică, în școală există multe alte procese care trebuie atent planificate, implementate și evaluate, de la efectuarea curățeniei până la luarea deciziilor.

Propuneri de îmbunătățire:

- Definirea proceselor esențiale din școală;
- Elaborarea de proceduri și respectarea acestora;
- Stabilirea clară a responsabilităților;
- Elaborarea manualului calității.

5. Abordarea managementului ca sistem

Abordarea sistemică în management este recunoscută de majoritatea lucrărilor de specialitate ca fiind cea mai performantă. Modelul sistemic tratează fiecare componentă a organizației unitar, ca subsistem. Este o abordare analitico-sintetică, având avantajul oferirii viziunii de ansamblu asupra organizației.

În școală, întocmirea documentelor de management (plan de dezvoltare instituțională, plan operațional, plan calendaristic) constituie un element de abordare sistemică. Stabilirea misiunii, a viziunii și a țințelor strategice presupune o analiză a tuturor elementelor școlii și o abordare unitară.

Modelul sistemic trebuie comunicat și explicat. Angajații trebuie să cunoască și să își asume obiectivele instituției. Ei trebuie să înțeleagă că sunt părți ale unui sistem a cărui funcționare depinde de implicarea lor, iar eficacitatea întregului sistem este dată de calitatea muncii fiecăruia.

Modalități de aplicare:

- Revizuirea documentelor manageriale;
- Implicarea personalului în stabilirea misiunii, a viziunii și a obiectivelor strategice;
- Conștientizarea necesității abordării sistemice;
- Promovarea muncii în echipă;
- Implementarea unui sistem de management al calității.

6. Îmbunătățirea continuă

Conform acestui principiu, într-o organizație trebuie să existe permanent preocuparea pentru creșterea calității. Chiar și atunci când sunt îndeplinite obiectivele propuse, când sunt atinse țințele și standardele, acțiunea de îmbunătățire este obligatorie, existând astfel posibilitatea saltului către un nivel superior al calității.

Îmbunătățirea este partea managementului calității care are ca scop sporirea eficienței și a eficacității organizației. Aceasta se realizează prin îmbunătățirea tuturor proceselor pentru a obține îmbunătățirea produselor. Este o acțiune firească, menită să reducă defectele și erorile constatate în urma verificării. Îmbunătățirea reprezintă sensul *acțiunii* din ciclul lui *Deming*: planificare – execuție – verificare – acțiune (*plan – do – check – act*).

În activitatea didactică, noțiunea de îmbunătățire este cunoscută, mai ales ca o obligație în urma analizei rezultatelor la învățătură. Se identifică punctele slabe și se elaborează un plan de îmbunătățire. Aceeași procedură trebuie urmată în toate activitățile. Din păcate, nu întotdeauna planul de îmbunătățire produce efecte. Uneori planul este tratat ca o chestiune formală, birocratică. Un plan de îmbunătățire eficient trebuie să fie clar, să prevadă responsabilități și termene precise, iar rezultatele obținute să fie din nou evaluate. Astfel se închide și se reia ciclul de îmbunătățire.

Însăși introducerea unui sistem de management al calității reprezintă o îmbunătățire, un salt la un nou nivel de calitate.

Modalități de aplicare:

- Conștientizarea necesității îmbunătățirii permanente;
- Abordarea profesionistă, sistemică, pentru îmbunătățirea tuturor proceselor;
- Stabilirea de responsabilități clare și termene precise pentru îmbunătățire;
- Asigurarea unei comunicări eficiente, atât în interiorul școlii, cât și cu partenerii externi;
- Formarea continuă a personalului, în funcție de nevoile personale și ale școlii;
- Adoptarea unei atitudini preventive, pentru evitarea neconformităților;

7. Abordarea pe bază de fapte în luarea deciziilor

Luarea deciziilor pe bază de fapte înseamnă legătură cu realitatea. Cunoașterea faptelor presupune informare corectă și la timp. Conducerea unei instituții trebuie să cunoască foarte bine situația de moment a acesteia, posibilitățile și limitele pe care le are, pentru a putea lua decizii corecte. În acest sens sunt necesare:

- asigurarea unei comunicări eficiente atât în interior, cât și în exterior;
- permanenta informare și colectarea datelor relevante pentru activitatea organizației;
- selectarea și verificarea informației.

Modalități de aplicare:

- actualizarea diagnozei mediului intern și a celui extern;
- comunicarea eficientă în interiorul și în exteriorul școlii;
- colectarea de informații de la elevi și părinți prin aplicarea de chestionare sau sondaje pe teme relevante pentru luarea deciziilor;
- consultarea și implicarea personalului în luarea deciziilor.

8. Relații reciproc avantajoase cu furnizorii

Relațiile de tip client-furnizor se stabilesc de obicei pe baza unor contracte. Pentru ca aceste relații să se desfășoare în bune condiții, este necesar să fie construite pe corectitudine, loialitate și încredere. Nerespectarea contractelor poate duce la conflicte, inclusiv de natură juridică. Pentru evitarea unor situații conflictuale, este nevoie de comunicare între client și furnizor. Contractele se pot negocia pentru găsirea celor mai bune soluții de colaborare. Cea mai bună strategie de negociere este strategia câștig-câștig. Aceasta trebuie adoptată atât în relațiile cu furnizorii de produse și servicii (materiale de întreținere, cărți, mijloace de învățământ, apă, canalizare, telefonie, internet, cursuri de formare), cât și cu alte entități cu care școala colaborează (școli, agenți economici, alte instituții).

Modalități de aplicare:

- Negocierea contractelor;
- Stabilirea de relații cu furnizorii numai în condițiile respectării legilor în vigoare;
- Plata la timp a facturilor;
- Asigurarea unei comunicări eficiente cu toți partenerii;
- Încheierea de parteneriate reciproc avantajoase cu alte instituții.

Aplicarea celor opt principii ale managementului calității în activitatea școlii poate constitui soluția problemelor constatate în domeniul asigurării calității. Respectarea cu consecvență a acestor principii este echivalentă cu permanenta îmbunătățire a calității în școală. Astfel vom putea realiza un act didactic de calitate orientat către performanță, iar beneficiarii noștri vor în centrul atenției noastre.

Mai mult, așa cum am afirmat, aplicarea principiilor managementului calității poate constitui o bază solidă pentru implementarea unui sistem de management al calității.

Bibliografie

1. Iosifescu, Ș., *Calitatea educației – concept, principii, metodologii*, București, 2007
2. Țițu M., *Managementul calității. Suport de curs*, Editura Universității Lucian Blaga din Sibiu, Sibiu, 2011
3. *** Standardul SR EN ISO 9000:2006

Profesor, Ciasăr Violeta

E-mail: violeta.ciasar@gmail.com

Colegiul Național "Vasile Alecsandri" Bacău

Educația permanentă. Relația educație-autoeducație

Rezumat:

România se situează pe ultima poziție din Europa, cu o participare de doar 1,6% față de 10,8% cât este media în UE în privința educației pe tot parcursul vieții. În țara noastră, lipsește o viziune integrată și coerentă privind toate formele de educație și formare profesională de care poate dispune un individ pe parcursul vieții. Nu avem mecanisme instituționale care să certifice și să valideze învățarea ce are loc în contexte informale și nonformale, deși construcția acestor mecanisme a intrat ferm pe agenda europeană. Nu există stimulente concrete pentru individ sau pentru angajatori care să motiveze participarea la învățare pe tot parcursul vieții, deși statul câștigă cu atât mai mult cu cât are o forță de muncă mai educată.

Societatea actuală, responsabilitățile, individul însuși se mișcă mai repede, mai profund decât la sfârșitul secolului trecut. Problematika lumii contemporane, provocările acesteia și consecințele din domeniul educației au dus la impunerea și operaționalizarea în plan teoretic-explicativ, dar și practic-aplicativ, a unor sintagme cum ar fi: învățare de-a lungul întregii vieți, educație de-a lungul întregii vieți, educație permanentă, educația adulților, educația părinților, autoînvățare, autoinstruire, autoeducație, autoinformare și autoformare educativă, autonomie educativă, educație globală.

Valul schimbărilor a făcut necesară extinderea actului educativ de-a lungul întregii vieți. Educația dată de școală nu mai este suficientă pentru întreaga viață a omului. În încercarea de a face față provocărilor lumii contemporane, una din direcțiile de restructurare a realității educaționale este extinderea actului educativ la nivelul întregii vieți a individului.

Educația permanentă înglobează toate dimensiunile actului educativ, atât în plan temporal (toată durata vieții, din copilărie, până la vârsta a treia), cât și în plan spațial, articulând toate influențele educaționale exercitate într-o organizare formală, non-formală sau informală. Conceptul de „educație permanentă” interferează cu alte concepte cu sensuri diferite: cultură globală, educație permanentă, educație recurentă, educația adulților, formare continuă.

A învăța să înveți și a te perfecționa continuu sunt condiții ale educației permanente.

Raportul educație – autoeducație construiește practic un nou echilibru între factorii externi și factorii interni ai activității de formare - dezvoltare a personalității, factori situați pe o linie de evoluție ascendentă. Educația, aflată inițial alături de mediu în ipostaza unui factor extern, devine, prin educație permanentă și autoeducație un factor intern stabil, care reflectă, la nivel funcțional și structural, capacitatea intrinsecă a personalității umane de autoperfectiune continuă a activității sale individuale și sociale.

Orice acțiune conștientă, îndreptată spre perfecționarea comportamentului, este un act de autoeducație. În măsura în care o persoană are o concepție mai bine conturată despre lume și viață, o atitudine personală față de sistemul social de valori, un ideal propriu, în aceeași măsură este capabilă să-și aplice un program rațional de autoeducație.

Omul se cunoaște pe sine în mod mijlocit, prin intermediul actelor sale de conduită, al prestațiilor personale, al relațiilor sale cu alții.

Ideea autoeducației nu este nouă, necesitatea permanenței educației în plan individual și istoric fiind intuită de mult timp, de la clasicii pedagogiei tradiționale.

Autoeducația se definește ca fiind activitatea conștientă și complexă a ființei umane desfășurată în scopul desăvârșirii propriei personalități.

Metodele și procedeele folosite în practica autoeducației sunt moduri de acțiune asupra propriei persoane de cunoaștere și evaluare de sine, proiectare, influențare și formare, autocorectare și transformare.

Autoeducația presupune autocunoaștere, autostăpânire, autoconducere. Este o activitate conștientă, orientată spre formarea sau desăvârșirea propriei persoane, în conformitate cu năzuințele, aspirațiile, idealurile și concepția despre rolul omului în societate.

Preocupându-se de autoeducație, omul urmărește atât scopuri sociale cât și individuale, se afirmă nu numai pentru el însuși ci și pentru societate. El folosește condițiile create de societate pentru a se perfecționa și totodată devine astfel mai util societății.

Preocupările pentru autoeducație pot să apară în anumite momente-cheie ale vieții:

- intrarea într-un nou grup, colectiv de viață sau muncă
- încredințarea unor responsabilități
- înregistrarea unui succes/eșec în activitate, etc

Astfel de momente pot determina autorefecția, comparații între nivelul actual al activității, conduitei și al pregătirii, cu cel impus de noua situație. Acest proces autoreflexiv se manifestă numai la un anumit moment al evoluției conștiinței de sine, când se poate conștientiza și accepta decalajul dintre ceea ce este și ceea ce trebuie să fie.

Determinarea internă a (auto)educației nu trebuie înțeleasă în sensul minimalizării importanței influențelor externe. Este vorba doar despre un anumit nivel de maturitate, de responsabilitate sporită față de propria persoană care pot determina/declanșa angajarea pe drumul dificil dar plin de satisfacții al autoperfectiunii; un nivel de maturitate al persoanei când influențele exterioare sunt filtrate și prelucrate, acceptate sau înlăturate în funcție de valorile după care se conduce subiectul.

Autoeducația vizează toate dimensiunile dezvoltării personalității. Dacă este vorba despre învățare de cunoștințe, atunci ea îmbracă forma autoinstruirii (autoinformării), dacă conduce la transformări în sfera de personalitate, atunci vorbim despre autoformare (morală, estetică, fizică, etc).

Procesul de autoformare își dovedește eficiența atât în domeniul autoinstruirii, formării trăsăturilor de voință și caracter cât și în cazul înlăturării defectelor fizice, anatomice-ereditare sau apărute în urma unor accidente.

Autoeducația-educația permanentă -se află într-o relație de complementaritate, în sensul că educația devine permanentă numai prin autoeducație. Pregătită și stimulată de educație, autoeducația îi conferă acesteia atributul de permanență, pentru că îi asigură condițiile esențiale (tehnici de muncă, capacități, deprinderi, motivație, atitudini, etc).

Autoeducația nu se impune de la sine în plan comportamental și atitudinal. Ea este rodul, efectul educației, ca acțiune externă asupra individului, între educație și autoeducație existând un raport de interdependentă. Dacă educația declanșează transformări la nivelul personalității umane prin acțiuni întreprinse din exterior, autoeducația conduce la finalități transformatoare prin acțiuni autoimpuse, ca expresie a unor aspirații și a unui efort voluntar.

modelarea tinerelor generații).

Numai având în atenție noi înșine, în permanență, propria noastră desăvârșire, putem stimula asemenea preocupări la cei pe care direct sau indirect dorim să îi formăm.

Nu există educație fără autoeducație, educația făcută prin alții nu mai poate fi concepută în afara educației prin sine însuși, menirea educației constă în a pregăti ființa umană pentru continuarea vieții prin eforturi proprii pe tot parcursul vieții. Astfel, autoeducația devine una din căile prin care se realizează educația permanentă.

În sens mai larg sau mai restrins, autoeducația este cunoașterea de sine în contextul oricărei activități a vieții.

Corelația educației permanente cu piața muncii are dedesubturi destul de confuze. Dacă un adult învață o nouă meserie, el se va orienta bine pe o piață flexibilă a muncii și își va găsi un loc de muncă, reducând astfel șomajul și crescând gradul de angajare. Pe de altă parte însă, un pensionar care se ambiționează să învețe și să rămână activ pe piața muncii, cu noi abilități profesionale, poate să ia locul de muncă unui tânăr, mai puțin orientat, care astfel rămâne șomer.

Creșterea timpului liber poate pune noi probleme pe plan social. El poate fi o sursă de progres și bunăstare pentru individ și societate, dar și o cauză de degradare și regres social. Educația permanentă poate garanta o utilizare eficientă a timpului liber.

Cocluzionând, desprind următoarele aspecte:

-principalul responsabil pentru formarea continuă, pentru educația permanentă, este individul însuși.

- educația trebuie concepută ca un continuum existențial, a cărui durată se confundă cu însăși durata vieții și care nu trebuie limitată în timp (vârstă școlară) și închisă în spațiu (clădiri școlare).

-statul român trebuie să se implice activ în educația permanentă și să adauge o valoare la practicile existente în U.E. iar cea mai bună investiție pe care ar trebui să o facă ar fi introducerea internetului gratuit în spațiile publice deoarece nimic nu este mai important decât ființa omenească purtătoare de cunoștințe și abilități, orientată spre binele societății.

Cizelarea noastră, împlinirea de sine, dezvoltarea personală, conștiința de sine și capacitatea de a deveni o personalitate unică și puternică în viață constau în autoeducație.

Cultivarea mea individuală depinde doar de mine și doar prin autoeducație!

Învățat e omul care se învață neconținut pe sine și învață neconținut pe alții!

Bibliografie:

www.bogdan-chirea.ro

www.documents.tips

www.brainly.ro

www.rasfoiesc.ro

prof. Nicolescu Dana Manuela

e-mail: nicolescuoana27@yahoo.ro

Liceul Tehnologic „Victor Slavescu”, Rucăr, Argeș

Capacitatea de elaborare și gestionare a proiectelor la nivelul unității școlare

Rezumat: Prin acest articol intenționez să pun în evidență felul în care un manager școlar trebuie să gestioneze și să elaboreze întreaga sa activitate pentru ca rezultatele administrative să fie vizibile atât pentru comunitate cât și pentru cadrele didactice pe care acesta le coordonează. Scopul prezentului material este de a familiariza cititorul cu activitatea managerială la nivelul unităților școlare.

Cuvinte cheie: management, școală, administrație, învățământ

La nivelul Consiliului de administrație al unității școlare, prioritatea esențială o constituie creșterea calității, a eficienței și echității sistemului public de educație, care se poate produce printr-o serie de transformări calitative, precum:

- îmbunătățirea calității procesului didactic;
- creșterea eficienței interne a școlii reflectată în rezultatele școlare, rate mai mari de absolvire și de trecere de la un ciclu de învățământ la altul;
- îmbunătățirea cadrului de colaborare între școală și comunitatea locală din care aceasta face parte;
- crearea unei dinamici interne a școlii, inclusiv facilitarea comunicării între factorii implicați sau interesați în procesul educațional (directori de școli, cadre didactice, elevi, inspectori, părinți, reprezentanți ai Primăriei și ai Consiliului local);
- creșterea capacității locale de a administra unitățile de învățământ;
- oferirea factorilor esențiali perspective, atitudini și abordări noi, moderne asupra modului de tratare a procesului de învățământ;

Prin intermediul anumitor programe, școlile și întreaga comunitate locală vor fi încurajate și sprijinite nu numai să identifice problemele cu care se confruntă, ci și să formuleze și să implementeze propriile soluții pentru rezolvarea acestora. Pentru implementarea acestor nevoi s-au elaborat ghiduri pentru îndrumare.

Consiliul de administrație al unității școlare trebuie familiarizat cu elementele generale ale Planului de dezvoltare a școlii, cu etapele proiectării și ale elaborării acestuia, care este structurat astfel:

1. diagnoză și analiza de nevoi;
2. negocierea și decizia la nivelul comunității;
3. elaborarea strategiei și a proiectului de dezvoltare a școlii;
4. monitorizarea, evaluarea și asigurarea calității.

Ce și de ce schimbăm? Suntem obișnuiți să considerăm educația ca o activitate în care continuitatea este mai importantă decât schimbarea. De exemplu, avem programe școlare care trebuie aplicate și suntem deranjați de schimbarea lor frecventă, avem un corp profesoral pe care îl dorim stabil și ne plângem atunci când, în fiecare an, avem alți profesori la clase, avem reguli financiare pe care ni le-am dori simple și veșnice dar care, și ele, se schimbă de la an la an.

Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este bine sau rău. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Incertitudinea a devenit o trăsătură fundamentală a existenței noastre și trebuie să ne obișnuim cu ea.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoașterea și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câtva timp în urmă, nici nu ne puteam gândi. Ca urmare **cea mai bună cale de a prevedea viitorul este de a-l intui**. Trebuie, deci, să ne modificăm modul în care gândim prezentul și viitorul școlii având în vedere tocmai aceste aspecte. De asemenea, viitorul pe care îl gândim trebuie să răspundă la o serie de întrebări-cheie:

- Ce fel de competențe trebuie să formeze școala având în vedere că nu știm cum va arăta societatea peste 10 sau 12 ani, atunci cand ,, bobocii ,, de azi vor absolvi școala generală sau liceul?
- Care pot fi, în acest context, obiectivele educației ?
- Ce cunoștințe oferim copiilor și tinerilor având în vedere că aceste cunoștințe pot deveni rapid utile? Oare le mai sunt de folos absolvenților de acum cunoștințele predate, să spunem, în clasa a V-a ?
- Ne mai putem permite o ,, școală muzeu ,, , orientată spre trecut, care pune accent pe cunoștințe sau avem nevoie de o școală care îi pregătește pe copii și tineri pentru viitor, punând accent pe competențele sociale de comunicare?
- Cum putem educa la copiii și tinerii noștri ,, voința,, și ,, putința ,, de a schimba starea de lucruri prezentă și de a alege unde și cum să trăiască, chiar dacă școala noastră se află într-un sat izolat, aflat la distanță mare de oraș ?
- Cum putem educa toate fațetele personalității umane? Cum putem educa spiritul de inițiativă dar și responsabilitatea pentru ceea ce face fiecare?
- Cum putem dezvolta în școală dorința și capacitatea elevilor de a învăța pe tot parcursul vieții?

Pentru a dezvolta și a ne dezvolta trebuie să clarificăm ceea ce este bine, valoros, util pentru noi și pentru copiii noștri. Numai după aceea putem hotărî ce trebuie schimbat și ce trebuie păstrat.

Orice schimbare va avea succes dacă și numai dacă vor exista, în școală și comunitate, doi factori care acționează numai împreună:

- nevoia obiectivă de schimbare, exprimată la nivelul comunității;
- insatisfacția față de situația prezentă.

Nu se va schimba nimic dacă:

- Există o nevoie de schimbare dar oamenii sunt mulțumiți cu ceea ce au și cu ceea ce sunt.
- Există insatisfacția față de situația prezentă dar nu este clar ce și cum trebuie să se facă.

prof. Tudosescu Cristina

e-mail: tusosescucristina@yahoo.com

Liceul Tehnologic ,,I.C.Petrescu, Stâlpeni

Procesul decizional la nivelul comunității locale

Rezumat: Acest scurt articol prezintă celor interesați principalele metode prin care se iau decizii manageriale la nivelul comunității locale, indeosebi cu privire la deciziile care se iau cu privire la educație și școlă. Scopul acestui material este de a oferi o imagine cât se poate de realistă asupra administrației publice locale din România anulul 2016.

Cuvinte cheie: management, școala, decizii, educație, administrație publică;

acțiunii respective. De foarte multe ori spunem că „decidem”, atunci când facem ceea ce trebuie – când aplicăm un act normativ, când realizăm o activitate prevăzută în fișa postului etc., ceea ce nu constituie o decizie propriu-zisă.

De exemplu, **este vorba de decizie atunci când:**

- alegem modul în care premiem cei mai buni elevi din clasă;
- hotărâm o culoare pentru zugrăvitul unei săli de clasă;
- stabilim clasele la care vor preda cadrele didactice nou venite în școală;
- alegem, împreună cu comitetul de părinți, destinația banilor strânși de la diferiți sponsori;

Nu este vorba de decizie atunci când:

- premiem cei mai buni elevi din clasă, în ordinea mediilor;
- zugrăvim școala cu materialul trimis fără să ne intereseze culoarea;
- angajăm un cadru didactic pe postul pe care a primit repartiție în școala noastră în urma concursului de ocuparea posturilor și catedrelor vacante;
- plătim salariile din fondul de salarii pe care îl avem la dispoziție.

Procesul decizional nu se rezumă doar la momentul în care hotărâm ceva, singuri sau împreună cu altcineva. Procesul decizional se realizează în mai multe faze sau etape, foarte asemănătoare cu cele prin care trecem în procesul rezolvării de probleme:

Etapele procesului decizional:

- **Înainte de luarea deciziei, este nevoie de:**
  - Definirea problemei;
  - Colectarea datelor relevante și identificarea cauzelor reale ale problemei respective;
  - Dezvoltarea soluțiilor alternative;
  - Aprecierea consecințelor posibile și probabile ale fiecărei soluții și la consultarea părților interesate;
- **Luarea deciziei- selectarea soluției optime.**
- **După luarea deciziei:**
  - comunicarea deciziei luate;
  - aplicarea soluției alese;
  - evaluarea rezultatelor obținute;

Această abordare a procesului decizional ne poate fi de ajutor în majoritatea situațiilor dar este utilă numai dacă suntem conștienți că există anumiți factori care pot afecta calitatea deciziei luate.

Factorii care pot afecta calitatea deciziei:

- incapacitatea de a identifica toate soluțiile posibile- de aceea este bine ca deciziile importante să nu le luăm singuri;
- incapacitatea de a estima corect consecințele fiecărei alternative;
- incapacitatea de a ne detașa de problemă și de a o analiza „la rece”;
- incapacitatea de a ne procura toate informațiile relevante;
- incapacitatea de a alege soluția cea mai bună;

Această incapacitate de a determina corect toate datele problemei este de multe ori determinată de factori obiectivi, întrucât suntem nevoiți să luăm decizii în condiții de incertitudine.

Având în vedere că nu putem elimina incertitudinea, este necesar ca oamenii să fie pregătiți pentru a lucra cu situații incerte, de risc sau ambigue. Pentru a reduce riscul la un nivel acceptabil și pentru a reduce incertitudinea în luarea deciziei se pot lua următoarele măsuri:

- Discută cu cineva din afara instituției pentru a beneficia de un punct de vedere exterior problemei;
- **Urmărește** cum iau decizii colegii tăi care au succes, dar și cei care nu au succes- pentru a învăța din succese, dar și din greșeli;
- **Încearcă** să obții un punct de vedere imparțial înainte de a lua decizia finală;
- **Reflectează** temeinic înainte de a lua decizii importante;
- **Identifică** propriile puncte slabe în luarea deciziilor și încearcă să le elimini;
- **Evită** rutina și caută soluții creative;
- **Lucrează** sistematic fără a neglija nici o etapă în luarea deciziei.

Creati-vă gratuit propriul site web

Publicitate

Vindecarea psoriazisului

Rezultat garantat in scurt timp!

[Publicitate](#)

[Servicii oferite de Webgarden](#)
